

PM 2015:193 RIII (Dnr 110-1277/2015)

En stärkt yrkeshögskola – ett lyft för kunskap (Ds 2015:41)

Remiss från Utbildningsdepartementet

Remisstid den 16 november 2015

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Som svar på remissen av departementspromemorian ”En stärkt yrkeshögskola – ett lyft för kunskap (Ds 2015:41)” hänvisas till vad som sägs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Emilia Bjuggren anför följande.

Ärendet

Utbildningsdepartementet har remitterat departementspromemorian ”En stärkt yrkeshögskola – ett lyft för kunskap (Ds 2015:41)”. Förslagen som presenteras i promemorian är ett led i att vidareutveckla yrkeshögskolan. Syftet är att yrkeshögskolan ska få bättre förutsättningar att kunna tillgodose samhällets och arbetslivets behov av kompetens i såväl det medellånga som det mer långsiktiga perspektivet.

Stockholms stad har inbjudits att komma med synpunkter på förslagen. Svaren ska vara Utbildningsdepartementet till handa senast den 16 november 2015.

Remissen finns att läsa [i sin helhet på regeringens hemsida](#).

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och arbetsmarknadsnämnden.

Stadsledningskontoret anser att förslagen som innebär bättre framförhållning och ökad kontinuitet är positiva. Samtidigt poängterar kontoret vikten av att behålla möjligheten till flexibilitet och anpassning till rådande arbetsmarknad.

Arbetsmarknadsnämnden ställer sig positiv till förslaget. Nämnden framhåller dock att förutsättningarna för långtidsarbetslösa att tillgodogöra sig yrkeshögskoleutbildning bör förbättras så att fler kan påbörja en yrkesväxling mot bristyrkesområden.

Mina synpunkter

En stärkt yrkeshögskola är en investering för framtiden. De förslag som läggs fram i departementspromemorian är positiva och torde öka både långsiktigheten och kvaliteten i yrkeshögskolan. Jag efterlyser dock en analys av hur fler personer, särskilt personer som idag står längre från arbetsmarknaden och är i behov av att uppdatera sin kompetens för att få ett jobb, ska kunna tillgodogöra sig yrkeshögskoleutbildning.

Yrkeshögskolan bidrar till kompetensförsörjningen i Stockholm och Sverige, men den är även en viktig pusselbit i att förbättra matchningen på arbetsmarknaden. Samtidigt som alldeles för många går arbetslösa uppger Stockholms företagare att brist på utbildad personal hindrar deras tillväxt. Ska Stockholm och Sverige vara konkurrenskraftigt även i framtiden måste kompetensförsörjningsfrågorna tas på allvar. Då behöver vi bygga studiesystem som möjliggör utbildning, vidareutbildning och omutbildning för såväl yrkes- och karriärsväxling som underhållning av arbetskraftens kompetens genom hela livet.

I takt med att Fas 3 avvecklas måste dessutom fler kvalitativa vägar tillbaka till arbetslivet skapas för den grupp av människor som idag befinner sig längst bort från ett arbete. Därför bör förutsättningarna förbättras för långtidsarbetslösa som bedöms kunna tillgodogöra sig yrkeshögskoleutbildning så att fler påbörjar en yrkesväxling mot bristyrkesområden. För att möjliggöra för fler att ta chansen till omskolning bör studiefinansieringen och möjligheten att studera inom yrkeshögskolan med aktivitetsstöd utredas.

I enlighet med arbetsmarknadsnämndens remissvar anser jag därtill att ett gemensamt ansökningssystem skulle effektivisera ansökningsprocessen.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Som svar på remissen av departementspromemorian ”En stärkt yrkeshögskola – ett lyft för kunskap (Ds 2015:41)” hänvisas till vad som sägs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Stockholm den 29 oktober 2015

EMILIA BJUGGREN

Bilaga

Remiss av En stärkt yrkeshögskola – ett lyft för kunskap (Ds 2015 :41)

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden Anna König Jerlmyr och Joakim Larsson (båda M) enligt följande.

Vi delar i många avseenden promemorians förslag och bedömer att förslaget om att beslut kan ges för fler utbildningsomgångar än dagens två är bra och kommer att bidra till ökad kvalitet och kontinuitet. Däremot är det viktigt att Myndigheten för yrkeshögskolan inte läser merparten av de finansiella medlen i långa beslut. Det måste finnas kvar ett utrymme för

nya utbildningar att starta med kort varsel så att flexibiliteten i utbildningsformen behålls. De ökande kraven på nya utbildningsanordnare bör kompletteras med krav på kompetens i behörighetsbedömning och urval.

Även om det finns fördelar med enhetliga förkunskapskrav så finns det en risk att förslaget kan undergräva syftet och framgången med yrkeshögskolan som utbildningsform. Regionala behov kan finnas och flexibilitet för att tillgodose dessa behov behöver säkras, liksom för att svara mot arbetsmarknadens behov. När yrkeslivet genom ledningsgruppen definierar vad som behövs gällande förkunskapskrav har de en insikt om vilka förkunskapskrav som lämpar sig bäst för att efter avslutad utbildning leda till anställningsbarhet. Myndigheten för yrkesutbildningen bör få i uppdrag att utreda förutsättningarna för ett gemensamt ansökningssystem. Ett gemensamt ansökningssystem skulle effektivisera ansökningsprocessen.

Vi kommer vidare att stå inför stora utmaningar de kommande åren med att se till att de människor som nu söker sig till Sverige snabbt kan få utbildningar som gör dem attraktiva på arbetsmarknaden. Regeringen och allianspartierna har inom ramen för migrationsöverenskommelsen enats om att modeller med yrkesskolor med yrkesutbildning ska prövas. Detta förslag, där yrkesutbildningar på gymnasial nivå införs inom ramen för det befintliga systemet med yrkeshögskola, och under Myndigheten för yrkeshögskolans tillsyn, bör beaktas i den kommande beredningen av promemorians förslag.

Avslutningsvis anser vi att det är viktigt att yrkeshögskolan får behålla sin särart.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande gjordes av Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson, Jonas Nilsson och Lars Jilmstad (alla M) och Björn Ljung (FP) med hänvisning till Moderaternas särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Utbildningsdepartementet har remitterat departementspromemorian ”En stärkt yrkeshögskola – ett lyft för kunskap”. Förslagen som presenteras i promemorian är ett led i att vidareutveckla yrkeshögskolan. Syftet är att yrkeshögskolan ska få bättre förutsättningar att kunna tillgodose samhällets och arbetslivets behov av kompetens i såväl det medellånga som det mer långsiktiga perspektivet.

Utbildningsdepartementet föreslår följande:

- Ökade möjligheter för Myndigheten för yrkeshögskolan att besluta om fler utbildningsomgångar i taget.
- Ökade krav på anordnarens kompetens att bedriva utbildning.
- Ökade krav på att lärande i arbete (LIA) ska ingå i utbildningen.
- Yrkeshögskolor ska kunna erbjuda fristående kurser.
- Yrkeshögskoleutbildningar ska ha en lämplig geografisk placering utifrån arbetsmarknadens behov.
- Alla statliga myndigheter ska kunna anordna utbildningar inom yrkeshögskolan.
- Ökat uppdrag för Myndigheten för yrkeshögskolan att främja internationellt samarbete.
- Förutbildningar (på gymnasial nivå) ska få erbjudas.
- Utökat uppdrag för Myndigheten för yrkeshögskolan vid tillsyn och kvalitetskontroll.
- Nya krav på examensarbete vid alla utbildningar

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och arbetsmarknadsnämnden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 8 oktober 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret anser att förslagen som innebär bättre framförhållning och ökad kontinuitet är positiva. Presumtiva studerande måste kunna planera för studier vid yrkeshögskolan. Längre utbildningsperioder kan också göra att det blir lättare att gå in och ur utbildningarna, vilket kan underlätta vid exempelvis sjukdom och föräldraledighet. Längre utbildningsperioder väntas också underlätta för personer med funktionsnedsättning och andra som har behov att studera med reducerad studietakt. Stadsledningskontoret ser mycket positivt på dessa effekter, eftersom goda studiemöjligheter för alla oavsett förutsättningar bidrar till en välfungerande arbetsmarknad.

Stadsledningskontoret anser sammantaget att det är positivt att yrkeshögskolan kontinuerligt vidareutvecklas och förbättras utifrån samhällets och arbetslivets förutsättningar, och ser därför positivt på de föreslagna förändringarna. Kontoret anser att de ökade möjligheterna att besluta om fler utbildningsomgångar i taget är bra, men vill samtidigt poängtera vikten av att även behålla möjligheterna till flexibilitet och snabbare anpassning till rådande arbetsmarknad. Yrkeshögskolan bör sträva efter att behålla balansen

mellan flexibilitet och långsiktighet.

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 22 september 2015 att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen, samt att därutöver anföra.

En stärkt yrkeshögskola är en investering för framtiden. Yrkeshögskolan bidrar i allra högsta grad till kompetensförsörjningen i Stockholm och i Sverige men är även en viktig pusselbit i att förbättra matchningen på arbetsmarknaden. I takt med att Fas 3 avvecklas måste fler kvalitativa vägar tillbaka till arbetslivet skapas för den grupp av människor som idag befinner sig längst bort från ett arbete. Därför bör förutsättningarna förbättras för långtidsarbetslösa som bedöms kunna tillgodogöra sig yrkeshögskoleutbildning så att fler påbörjar en yrkesväxling mot bristyrkesområden. För att möjliggöra för fler att ta chansen till omskolning bör studiefinansieringen och möjligheten att studera inom yrkeshögskolan med aktivitetsstöd utredas.

I departementspromemorian föreslås att kvotgrupper vid urvalet av sökande införs. Vi menar att detta är positivt då det skapar förutsättningar för behöriga sökanden med utländsk utbildning eller praktisk kompetens att få en reell chans att få plats inom yrkeshögskolan. Som promemorian påpekar hamnar idag personer som åberopar reell kompetens som grund för behörighet längst ner i rangordningslistan när urvalsarbetet är genomfört. Ett kvotsystem för urvalet bör kunna införas utan att likvärdigheten hotas, ifall det görs transparent och generellt giltigt för alla utbildningar inom yrkeshögskolan. På samma sätt kan ett gemensamt ansökningssystem gynna likvärdigheten.

I departementspromemorian föreslås också att ett självständigt examensarbete ska ingå i utbildningar som avslutas med en yrkeshögskoleexamen. Syftet är, enligt promemorian, att säkerställa att utbildningar inom yrkeshögskolan håller en eftergymnasial nivå. För att säkerställa det praktiska yrkesnära fokuset inom yrkeshögskolan är det viktigt att framhålla att dessa examensarbeten bör vara flexibla och kunna genomföras praktiska projekt, till exempel i anslutning till studentens Lärande i arbete på en arbetsplats (LIA).

Reservation anfördes av Yvonne Fernell Ingelström m.fl. (M), Gulan Avci (FI) och Johan Fällin (C) till förmån för förvaltningens förslag till beslut.

Arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 15 september 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen delar i många avseenden promemorians förslag och bedömer att förslaget om att beslut kan ges för fler utbildningsomgångar än dagens två är bra och kommer att bidra till ökad kvalitet och kontinuitet. Däremot är det viktigt att Myndigheten för yrkeshögskolan inte låser merparten av de finansiella medlen i långa beslut. Det måste finnas kvar ett utrymme för nya utbildningar att starta med kort varsel så att flexibiliteten i utbildningsformen behålls. De ökande kraven på nya utbildningsanordnare bör kompletteras med krav på kompetens i behörighetsbedömning och urval.

Enhetliga förkunskapskrav är bra men det finns en risk att förslaget kan undergräva syftet och framgången med yrkeshögskolan som utbildningsform. Regionala behov kan finnas när

yrkeslivet genom ledningsgruppen definierar vad som behövs gällande förkunskapskrav har de en insikt om vilka förkunskapskrav som lämpar sig bäst för att efter avslutad utbildning leda till anställningsbarhet. Myndigheten för yrkesutbildningen bör få i uppdrag att utreda förutsättningarna för ett gemensamt ansökningssystem. Ett gemensamt ansökningssystem skulle effektivisera ansökningsprocessen

Förvaltningen anser att det är viktigt att yrkeshögskolan får behålla sin särart.